

Između Finkelštajnovog zaoštrenog polemičkog tona i ne manje ostrašćenih osporavanja njegovih tvrdnji stoji jedan red odmerenijih ocena holokaust ideologije. Izraelski historičar Bauer uočio je da preterano insistiranje na tezi da je holokaust instrumentalizovan može neosetno preći u teoriju o zaveri. S druge strane, i pojmovi koji obeležavaju jevrejske uspomene na stradanja jesu često krajnje problematični (Bauer, 2001). Bolje je govoriti o jevrejskim identitetima nego o jevrejskom identitetu. Pitanje je čak da li postoji jedan jevrejski narod kao empirijski entitet? Najkarakterističniji sadržaj koji ga povezuje na paradoksalan način je njegovo temeljno nejedinstvo u odnosu na istu prošlost, a pre svega u odnosu na tradiciju. Ipak ima i nečeg što povezuje suprotstavljene jevrejske grupe, pre svega s obzirom na paradoksalno nejedinstvo u odnosu na kolektivne uspomene. To je holokaust kao duboka socijalna trauma. Međutim, oblik u kom se ta trauma ispoljava različit je. Ultraortodoksni i ortodoksni Jevreji prebacuju drugima da su zaboravili holokaust jer ne poštuju rituale i verska pravila. Zato su, kažu, i izazvali božji gnev. U SAD ima više različitih jevrejskih ideologija pa se opasnost rasula jevrejske zajednice pokušava prevladati koncentrisanjem na tragediju Drugog svetskog rata. Uspomene se veštački podstiču pre svega zbog integracije Jevreja u SAD, smatra Bauer, slično Noviku. Tragedija je u drugom planu, glavni cilj je političko širenje vlasti.

Izraelsko društvo traumatizovano je holokaustom i i to ga je odvelo pogrešnoj istorijskoj svesti. Svaka frustrirana javnost čuje ono što želi da čuje. Istorijska svest je sveukupnost svih viđenja istorije prisutnih u jednom društvu u kojoj se prožimaju realna saznanja, postojeći stavovi i vrednosti. Pogrešna istorijska svest iskrivljava realna saznanja da bi poslužila trenutnim potrebama. Javlja se kič i dnevno-političko pravdanje politike holokaustom. U SAD ima malo Jevreja (6 miliona od ukupno 120 miliona stanovnika SAD) i podeljeni su. Ne ističu samo oni holokaust već i Amerikanci jer je to ekstremni slučaj zla koji se dešava svuda u svetu. Jevrejsko sećanje na holokaust jeste traumatično, ali kada se trauma ne razreši skreće se u liturgiju ili kliše, ili u oba pravca. Kada se kaže "ne smemo zaboraviti" trauma se pomera ispod sloja svesti. Mnogi Jevreji rado bi zaboravili grozote, jer to sećanje opterećuje. Međutim, holokaust je odavno prerastao u univerzalni simbol, pa ga nejevrejski svet neće zaboraviti čak i ako to Jevreji učine. Pod nacistima Jevreji nisu mogli izmaći holokaustu. Danas, smatra Bauer, ne mogu izmaći sećanju, osuđeni su na sećanje. Finkelštajn pripada onoj jevrejskoj struji koja se boji da neobuzdana eksploatacija holokausta ne podstakne novi antisemitizam. Zato oni upozoravaju: "Stanite u ime holokausta".

Kako ni sami Jevreji nisu bili jedinstveni u gledanju na holokaust i Finkelštajna, to se još manje moglo očekivati od idejnopoličkih struja. Tako ni levica nije bila homogena u oceni njegove knjige. Naročito je složen i osetljiv odnos nemačkog društva (lišenog Jevreja) na antisemitizam. O tome s jedne strane svedoči levičarska kritika antisemitizma, a s druge gotovo slepa solidarnost delova levice sa Palestincima, "jevrejskim Jevrejima", što opet indirektno normalizuje nemačku nacionalni osećaj.

Prisutna je i zelena kritika cionizma. Berlinski publicista Šobert ocenio je da se sa tezom o holokaust industriji levi anticionista Finkelštajn (i Čomski kao kritičar SAD imperijalizma i Izraela kao eksponenta) iskazao kao specijalist za skraćenu kritiku kapitalizma (Schobert 2001) ocenjujući Izrael kao američkog nosača aviona na putu ka nafti. Svojim anticionizmom se izričito svrstao na stranu žrtava. Sam Čomski, za koga ironično kažu da je "uvek stajao na ispravnoj antiimperijalističkoj strani", podržao je Finkelštajna nekoliko